

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

časopisu Urbanismus a územní rozvoj

SBÍRKA ZÁKONŮ 1998**Částka 49 - čís. 137**

Vyhláška MMR o obecných technických požadavcích na výstavbu. Nahraňuje vyhlášku č. 83/1976 Sb. a ruší některé další předpisy. Účinnost od 1.7.1998.

Částka 51 - čís. 143

Nařízení vlády, kterým se vyhlašuje 1. změna a doplněk závazné části územního plánu velkého územního celku Ostravské aglomerace. Účinnost od 30.6.1998.

Částka 51 - čís. 144

Nařízení vlády, kterým se vyhlašuje závazná část územního plánu velkého územního celku okresu Hodonín. Účinnost od 30.6.1998.

Částka 52 - čís. 148

Zákon o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. Účinnost od 1.11.1998, § 7 od 1.8.1998.

Částka 54 - čís. 157

Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů. Působnosti stavebních úřadů se týká ustanovení § 28 odst. 1 písm. e). Účinnost od 1.1.1999.

Částka 58 - čís. 170

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 190/1997 Sb., o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení občanům postiženým povodněmi v roce 1997, ve znění nařízení vlády č. 248/1997 Sb. Účinnost od 16.7.1998.

Částka 58 - čís. 171

Nařízení vlády o vymezení některých národních kulturních památek a o změně a doplnění některých právních předpisů. Účinnost od 16.7.1998.

Částka 60 - čís. 179

Vyhláška ČÚZaK, kterou se mění vyhláška ČÚZaK č. 190/1996 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb. o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí ČR (katastrální zákon). Účinnost od 1.9.1998.

Částka 62 - čís. 184

Vyhláška Mzdr, kterou se mění vyhláška Mzdr č. 49/1993 Sb., o technických a věcných požadavcích na vybavení zdravotnických zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 7.8.1998.

Částka 63 - čís. 192

Sdělení Ministerstva pro místní rozvoj, kterým se vyhlašuje závazná část územního plánu VÚC chráněné krajinné oblasti Moravský kras.

Částka 64 - čís. 197

Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) - úplné znění.

VĚSTNÍK VLÁDY**Částka 3/1998**

Seznam platných právních předpisů a směrnic (instrukcí), týkajících se činnosti okresních úřadů a orgánů obcí, vydaných na úseku působnosti ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy, aktualizovaný k 31.prosinci 1997. (Pozn.: U předpisů na úseku působnosti MMR je na str. 48 chybně uvedeno, že s účinností od 1.7.1998 byla zrušena vyhláška č. 174/1994 Sb.).

PRÁVNÍ RÁDCE**Číslo 7/1998**

Mgr. Jan Veselý: Novela stavebního zákona - zlepšení nebo konzervace současného stavu?

Autor seznamuje s vybranými ustanoveními stavebního zákona po novele k 1.7.1998 a k některým z nich připojuje své názory.

Číslo 8/1998

Dr. Pavel Blažek: Současný stav veřejné správy.

Autor upozorňuje na některé problémy v současné právní úpravě a v činnosti správních úřadů. Blíže se přitom dotýká procesních rozhodnutí podle správního řádu, konkrétněji pak správních řízení v režimu stavebního zákona.

Vzory právních smluv a podání: Jiří Doležal - návrh na vydání kolaudačního rozhodnutí.

Příklad zpracovaný na základě nové vyhlášky č. 132/1998 Sb. s informací o přílohách a s praktickými poznámkami.

SOUDNÍ JUDIKATURA ve věcech správních**Z obsahu č. 9/1998:**

- č. 258 (z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 28.7.1997, čj. 7 A 143/95-37). Nahlížení do dokumentace stavby. Z rozsudku vyplývá:
 - I. O právu na zpřístupnění dokumentace stavby podle § 133 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) rozhoduje správní orgán podle procesního předpisu, kterým je správní řád.
 - II. Nahlížení do dokumentace upravené v ustanovení § 133 stavebního zákona je právním institutem odlišným od procesního práva účastníků správního řízení nahlížet do správních spisů ve smyslu ustanovení § 23 správního řádu.
- č. 269 (z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5.11.1997, zn. 10 Ca 266/97). Rozhodování o odstranění stavby v ochranném pásmu významného krajinného prvku.

Z rozsudku vyplývá:

- I. Je-li stavba povolena postupem podle stavebního zákona, nelze o odstranění takové stavby rozhodovat jako o stavbě zřízené bez stavebního povolení nebo ohlášení nebo v rozporu s ním (§ 88 odst. 1, písm. b) stav.zák.) poté, co povolení opravňující stavebníka ke stavbě bylo zrušeno.
- II. Registrace a publikace významného krajinného prvku v době po vydání stavebního povolení (či udělení souhlasu k drobné stavbě) neznamená, že stavebník byl povinen v řízení o povolení stavby (ohlášení stavby) předložit stanovisko dotčeného orgánu státní správy působícího na úseku ochrany přírody.

Z obsahu č. 10/1998:

- č. 270 (z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 28.5.1996, č.j. 6 A 561/94-22). K volnému hodnocení důkazů správním orgánem, § 32 odst. 5 správního řádu. Z rozsudku vyplývá: Hodnocení důkazů podle vlastního uvážení správního orgánu (§ 32 odst. 5 spr.ř.) je myšlenkovou úvahou, při které usuzující přijímá jedno tvrzení a odmítá jiné, přičemž se opírá o logické, systematické, historické, pravděpodobnostní, věrohodnostní atp. úsudky, které zmiňuje v odůvodnění svého rozhodnutí. Takovýmto hodnocením však není, jestliže správní orgán jeden důkaz pouze přijal a protichůdný pouze jako nevěrohodný odmítl, aniž by vyložil, proč tak učinil, když navíc nevyužil možnosti provést ke sporné skutečnosti dostupné důkazy další.
- č. 273 (z usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 18.5.1998, zn. 37 Ca 76/98). Rozhodnutí o vyklizení stavby. Z usnesení vyplývá: Rozhodnutí stavebního úřadu o nařízení vyklizení stavby, která je v takovém stavu, že bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví osob, je individuálním správním aktem, vyloučeným z přezkumu soudem ve správním soudnictví podle § 248 odst. 3 o.s.ř. (ve vztahu k příloze A o.s.ř.).

STAVITEL

Číslo 6/1998

Právnícké minimum - stavební zákon XVI.

Pokračování seriálu, článek se zabývá územním řízením a rozhodováním.

Číslo 7/1998

Právnícké minimum - stavební zákon XVII.

Další článek seriálu, zabývá se oznámením, platností a změnou územního rozhodnutí a povolováním (ohlašování) staveb, jejich změn a udržovacích prací.

Ing. Stanislav Zach: Stavební pozemek - umělé monstrum?

Kritický článek rozebírající pojem "stavební pozemek" z hlediska ustanovení § 6 odst. 3 zákona o dani z nemovitostí.

MODERNÍ OBEC

Číslo 7/1998

Obecní kodex (I.část).

Obsahuje úplné znění stavebního zákona po novele k 1.7.1998 (bohužel bez článků III - VII) a zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Jiří Nesnídal: Obec jako stavební úřad.

Ze stavebního zákona autor vybírá ustanovení dotčená novelou k 1.7.1998, která se týkají stavebních úřadů a orgánů státního stavebního dohledu.

PŘÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 3/1998

JUDr. Martin Kopecký, CSc.: Účastníci správního řízení.

Článek pojednává zejména o obecném vymezení okruhu účastníků řízení podle správního řádu, o zvláštních úpravách založených ve speciálních předpisech (mj. ve stavebním zákoně), o jednání účastníků řízení a o procesním nástupnictví účastníků řízení.

K pojmu "pozemek, na němž je umístěna stavba" (z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.12.1997 zn. 2 Cdon 1438/96). Z rozsudku vyplývá: "Umístěním stavby na pozemku ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o mimosoudních rehabilitacích, je třeba rozumět i umístění stavby pod jeho povrchem."

Číslo 5/1998

Mgr. Jan Veselý: Změny stavebního práva - nad novelou stavebního zákona. Autor seznamuje se změnami vybraných ustanovení stavebního zákona, komentuje je a vyslovuje k nim své názory.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 25

Ivo Skoumal, tiskový mluvčí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže: Velkoplošná reklama - lobby silnější než zdravý rozum.

Autor se zabývá negativními důsledky reklamních zařízení podél dálnic a silnic z hlediska bezpečnosti provozu na nich a dochází k závěru, že komerční reklama podél mezinárodních silnic by z estetických i bezpečnostních důvodů měla být vyloučena.

Číslo 26

Mgr. Petr Veselý: Právní institut odvolání ve správním a přestupkovém procesu.

V článku autor odpovídá na některé otázky právní úpravy odvolacího řízení, obsažené v ustanoveních § 53 - 61 správního řádu a § 81 zákona o přestupcích.

INFORMACE A STANOVISKA

INFORMACE:

Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, zpracovalo dne 31.7.1998 Seznam českých technických norem (ČSN), sestavený podle paragrafů a odstavců vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve kterých jsou odkazy na normové hodnoty. Seznam je pracovní pomůckou pro stavební úřady a byl jim rozeslán prostřednictvím okresních úřadů. Je rovněž otištěn ve Věstníku MMR č. 4/1998.

POSTUP ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY PŘI ÚZEMNÍM A STAVEBNÍM ŘÍZENÍ

(stanovisko Ministerstva vnitra - odboru legislativy, koordinace předpisů a kompatibility s právem ES čj. LG-656/98, zpracované v dohodě s ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR a s odborem stavebního řádu MMR)

"Přezkoumávání zájmů chráněných zvláštními předpisy upravuje § 126 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Mezi dotčené orgány státní správy, jejichž postup při řízení podle stavebního zákona zvláštní předpisy upravují, patří i orgány požární ochrany. Jejich působnost je stanovena zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 91/1995 Sb.).

Na úrovni stavebních úřadů je tímto orgánem požární ochrany příslušný okresní úřad, jehož působnost na úseku požární ochrany sta-

nový § 28 zákona o požární ochraně. K plnění úkolů státní správy na úseku požární ochrany zřizuje okresní úřad podle § 28 odst. 2 zákona o požární ochraně zvláštní orgán, okresního požárního řádu. V případech, kdy okresní požární rada nemůže svoji působnost vykonávat, vykonává ji podle § 28 odst. 3 zákona o požární ochraně zástupce okresního požárního rady.

Veškeré podklady pro výkon státní správy na úseku požární ochrany připravuje podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně hasičský záchranný sbor okresu, zřízený podle § 44 odst. 3 zákona o požární ochraně okresním úřadem.

Podle § 28 odst. 1 písm. a) zákona o požární ochraně patří do působnosti okresního úřadu vykonávat státní požární dozor. Obsah tohoto pojmu upravuje § 31 zákona o požární ochraně, kde v odst. 1 písm. b) je uvedeno, že státní požární dozor se vykonává "posuzováním dokumentace staveb a technologií z hlediska jejich požární bezpečnosti".

Výkon některých úkonů státního požárního dozoru je vázán na právnické a podnikající fyzické osoby, např. v § 31 odst. 1 písm. a) a f). Ustanovení § 31 odst. 1 písm. b) takové omezení neobsahuje, znamená to, že se posuzuje dokumentace staveb včetně technologií u právnických i fyzických osob.

Stavební předpisy obsahují pojem projektová dokumentace stavby (projekt) a pojem dokumentace stavby včetně technologií tak, jak je uveden v zákoně o požární ochraně, neznačí. Pojem ze zákona o požární ochraně je však širší a kromě projektové dokumentace zahrnuje i další dokumentaci potřebnou pro posouzení požární bezpečnosti příslušné stavby.

Vycházeje z těchto skutečností by orgány požární ochrany mohly posuzovat v rámci územního řízení zejména otázky týkající se vydání rozhodnutí o umístění stavby. Podle § 37 odst. 2 stavebního zákona jde o posouzení, zda návrh vyhovuje předpisům, které stanoví protipožární požadavky. Orgány požární ochrany nemají podle zákona o požární ochraně působnost vystupovat v územním řízení jako dotčené orgány státní správy. Návrh na vydání územního rozhodnutí podle citovaného ustanovení mohou však posuzovat z iniciativy (na žádost) stavebního úřadu.

K žádosti o vydání stavebního povolení předkládá stavebník podle § 16 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona projektovou dokumentaci stavby, která obsahuje podle § 18 odst. 1 písm. a) bod 2. též vyhlášky požární bezpečnostní řešení. Žádost o stavební povolení podle § 16 odst. 2 písm. c) prováděcí vyhlášky obsahuje též výsledek posouzení dokumentace stavby ve smyslu § 31 odst. 1 písm. b) zákona o požární ochraně orgány požární ochrany. Při tomto posuzování postupují orgány požární ochrany podle § 19 vyhlášky č. 21/1996 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR o požární ochraně a podle vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, část druhá, oddíl 1 - Požární bezpečnost a podle požadavků na požární bezpečnost pro vybrané druhy staveb uvedené v části čtvrté.

V kolaudačním řízení stavební úřad podle § 32 odst. 1 písm. b) prováděcí vyhlášky ověřuje, zda byly dodrženy podmínky územního rozhodnutí a stavebního povolení, zda bylo vyhověno § 138a stavebního zákona v dodržení obecných technických požadavků na výstavbu podle vyhlášky č. 137/1998 Sb. Stanoviska dotčených orgánů státní správy obsahují protokol, který o ústním jednání sepíše stavební úřad. K ověření uvedených skutečností a předání stanoviska se orgány požární ochrany zúčastňují kolaudačního řízení. Ve vlastním kolaudačním rozhodnutí podle § 34 odst. 2 prováděcí vyhlášky jsou v podmínkách pro užívání stavby obsaženy i povinnosti k zajištění

zájmů požární bezpečnosti. To dokazuje i § 81 odst. 1 stavebního zákona, kde je uvedeno, že stavební úřad v kolaudačním řízení zejména zkoumá, zda byla stavba provedena podle dokumentace ověřené stavebním úřadem ve stavebním řízení, zda byly dodrženy podmínky územního rozhodnutí a stavebního povolení a zda užívání stavby nebude ohrožovat zájmy společnosti, především z hlediska ochrany života a zdraví osob. To odůvodňuje přítomnost orgánů požární ochrany při kolaudaci. Orgány požární ochrany však v kolaudačním řízení nemohou uplatňovat další (nové) požadavky nad rámec projektové dokumentace stavby ověřené ve stavebním řízení, resp. nad rámec svého posouzení této dokumentace.

K výkonu vybraných činností ve výstavbě

(ze stanoviska MMR č.j. 4799/98 - 32/ K - 181/98 ze dne 29.6.1998 k § 46a stavebního zákona)

Pokud fyzická osoba oprávněná k vybraným činnostem ve výstavbě (§ 46a stavebního zákona) nevykonává tyto činnosti řádně (tzn. ve smyslu § 46b cit. zákona), dá orgán státního stavebního dohledu nebo sám stavební úřad, podle § 102 odst. 5 písm. c) tohoto zákona orgánu, který oprávnění podle zvláštního předpisu vydal, podnět k řešení zjištěných nedostatků.

Pokud jde o držitele oprávnění vydaných podle předchozích předpisů (§ 34 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů), vykonávají osoby oprávněné k výkonu vybraných činností ve výstavbě tyto činnosti zpravidla v režimu živnostenského zákona jako činnost vázanou s tím, že jsou při provozování živnosti povinny dodržovat podmínky stanovené nejen živnostenským zákonem, ale i zvláštními předpisy (§ 31 odst. 7 živnostenského zákona). V případě, že stavební úřad zjistí, že podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje povinnosti, které mu vyplývají ze živnostenského zákona nebo ze zvláštních předpisů (tzn. stavebního zákona a předpisů souvisejících), může dát živnostenskému úřadu podnět k zahájení správního řízení o pozastavení činnosti nebo o zrušení živnostenského oprávnění.

Reálné dělení staveb

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 29.7.1998 č.j. 6454 / 98 - 32 / K - 260 / 98)

Ke konkrétnímu dotazu sdělil odbor stavebního řádu MMR:

"Při posuzování žádosti o povolení stavebních úprav nebo jiných změn stavby, jimiž mají být tyto stavby reálně děleny, lze pouze přiměřeně vycházet z Upozornění býv. Státní komise pro investiční výstavbu ze dne 25.10.1965. Toto upozornění upravovalo postup stavebních úřadů při vydávání vyjádření, či stanovisek pro reálné dělení spoluvlastnictví k rodinným domkům nebo obytným domům. Tehdejší právní úprava vycházela z toho, že rozdělení budov je možné jedině tehdy, jestliže vzniknou dvě samostatné budovy. Takové stavby musely splňovat požadavky stanovené právními předpisy platnými v té době, přičemž nemohla být smluvně zřizována práva odpovídající věcnému břemeni ke společnému užívání některých částí stavby (např. přípojek, kanalizace, vstupu, komínů). Novelou občanského zákoníku z r. 1983 byl institut věcných břemen, jako věcných práv k nemovitostem, obnoven.

Stavební zákon č. 50/1976 Sb. ve svém původním znění ani ve znění novel neupravuje reálné dělení staveb a nedává stavebním úřadům v tomto směru žádnou zvláštní působnost, práva ani povinnosti. Tato problematika se tedy z hlediska stavebního zákona za posledních 22 let nijak nezměnila. Reálné dělení staveb má praktický význam při změně vlastnických poměrů ke stavbě, a to buď v souvislosti se zrušením spoluvlastnictví nebo při prodeji části stavby. V obou případech jde především o

problematiku občanskoprávní. Podle občanského zákoníku v platném znění je stavba věcí. Tento zákon stanoví v § 120, že součástí věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila.

Pravidla pro zrušení spoluvlastnictví dává § 142 občanského zákoníku. Toto ustanovení dává rozhodovací pravomoc výlučně soudu, který také může zřídit věcné břemeno k nově vzniklé nemovitosti ve prospěch vlastníka jiné, nově vzniklé nemovitosti. Soud tedy zkoumá možnost reálného rozdělení stavby podle návrhu předloženého účastníky řízení. Opírá se přitom zpravidla o znalecké posudky, případně si vyžádá vyjádření stavebního úřadu. Ten by ve stanovisku měl popsat stávající stav nemovitosti a sdělit, zda příp. navržené stavební úpravy, cílené k reálnému rozdělení stavby, jsou proveditelné ze stavebně technických a dalších veřejnoprávních hledisek (např. protipožárních, hygienických), popřípadě zda by přicházelo v úvahu jejich povolení na základě žádosti vlastníků stavby. Stanovisko by se mělo zabývat i otázkou, které stavební prvky mohou mít nově vzniklé stavby jako společné, aby mohly být užívány k určenému účelu. Nic nebrání tomu, aby si stavební úřad před vydáním stanoviska vyžádal dokumentaci pro posouzení rozsahu stavebních úprav, které si rozdělení stavby vyžádá.

Obdobná situace je, požádá-li vlastník stavby o povolení stavebních úprav s úmyslem rozdělit stavbu na stavby dvě (případně i více). Stavební úřad přezkoumá žádost ze všech hledisek stanovených stavebním zákonem pro stavební řízení a posoudí stanoviska dotčených orgánů státní správy, zejména orgánů protipožárních, hygienických a dalších podle povahy případu. Otázkou, zda provedením požadovaných stavebních úprav, případně též přístaveb, dojde ke vzniku dvou samostatných staveb, zkoumá ve vztahu k účelu navrhované změny a budoucímu užívání, resp. ke změně v užívání stavby (§ 66 věta první a § 85 odst. 2 SZ). U žádosti o stavební povolení na změnu stavby směřující k reálnému rozdělení budovy stavební úřad posuzuje, zda a za jakých podmínek je možno v obou budovách, které mají vzniknout, zajistit jejich užívání k určenému účelu. Znamená to přezkoumání

- rozsahu stavebních úprav, které jsou pro rozdělení stavby potřebné,
- stavebních prvků, které mohou být pro obě stavby společné (např. schody, svislé nosné konstrukce, přípojky),
- u kterých částí stavby (prvků, konstrukcí) je možno zajistit jejich užívání smlouvou o zřízení věcného břemene. Taková smlouva by měla být vložena do katastru nemovitostí jako vklad.

Určité vodítko při posuzování reálného dělení budov poskytuje vedle cit. ustanovení občanského zákoníku vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, která v ustanovení § 3 písm. a) definuje, že "budova je nadzemní stavba prostorově soustředěná a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí". Tato charakteristika by měla být splněna i u budov vzniklých reálným rozdělením původní budovy.

Podle našeho názoru by stavební úřady v rámci svěřených kompetencí měly ve svých stanoviscích uplatňovat požadavky na docílení takového technického řešení, které by co nejvíce osamostatňovalo stavbu, která má vzniknout reálným rozdělením existující stavby, resp. které by naopak omezovalo potřebný rozsah věcných břemen.

Případy, kdy je stavba provedena tak, že ji lze reálně dělit bez předchozího provedení stavebních úprav, jsou ojedinělé. Vzhledem k neomezenému počtu variant, které v souvislosti s reálným dělením staveb mohou v praxi nastat, však nelze dát obecný (univerzální) návod, jak by měly stavební úřady v konkrétních případech postupovat.

Povolování výstavby tlakových zásobníků pro zkvapalněné uhlovodíkové plyny a skladování tlakových nádob se zkvapalněnými uhlovodíkovými plyny (ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR č.j. 7599/98 - 32/ K - 249/98 ze dne 24.6.1998)

V poslední době se v oblastech bez plynovodních sítí stává aktuální problematika vytápění domů zkvapalněnými uhlovodíkovými plyny ze zásobníků do objemu 5 m³. Předmětem častých dotazů stavebních úřadů je rovněž skladování tlakových nádob se zkvapalněnými uhlovodíkovými plyny ve skladech, či v samotných kovových přemístitelných klecích. K těmto otázkám zaujal odbor stavebního řádu MMR toto stanovisko:

Podle § 139b stavebního zákona (po novele k 1.7.1998) se za stavbu považují veškerá stavební díla bez zřetele na jejich stavebně technické provedení či dobu trvání. Ačkoliv to stavební zákon ani jeho prováděcí vyhláška výslovně nestanoví, vznikne-li v souvislosti s řízením nebo postupem podle stavebního zákona v konkrétním případě pochybnost, zda určitá věc, konstrukce, zařízení či objekt se považuje za stavbu, je rozhodné stanovisko příslušného stavebního úřadu.

Podle § 4 nové vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, účinné od 1.7.1998, musí být při umístování staveb a jejich začleňování do území respektována zejména omezení vyplývající z právních předpisů chránících veřejné zájmy. Tlakové zásobníky pro zkvapalněné uhlovodíkové plyny do objemu 5 m³ (technická pravidla G 402 01, část 1 vydaná Cechem odborníků plynových zařízení v červnu 1993) lze podle konkrétního územně technické a stavebně technické situace zřídit na základě stavebního povolení vydaného případně ve sloučeném územním a stavebním řízení, jestliže podmínky umístění jsou vzhledem k poměrům v území jednoznačné.

Při navrhování skladů tlakových nádob se zkvapalněnými uhlovodíkovými plyny je podstatné, zda umístění těchto skladů je řešeno ve schválené územně plánovací dokumentaci anebo územním rozhodnutím. Územně technické a stavebně technické situace, ve kterých ke zřizování skladů v praxi dochází, jsou značně různorodé a liší se v rozsahu jejich stavebních součástí a příslušenství, jakož i případným připojením na inženýrské sítě.

Technické provedení otevřeného a uzavřeného skladu, dále provozních kanceláří, popř. dalších prostorů, úzce souvisí se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, ochrany před účinkem atmosférické elektřiny a ochrany životního prostředí v daném místě.

Český normalizační institut v lednu 1998 vydal ČSN 07 8304 - Provozní pravidla pro tlakové nádoby na plyny, která sice není závazná, avšak obsahuje řadu konkrétních přísných požadavků, mimo jiné na skladování, manipulaci a dopravu, včetně bezpečnostních zásad.

Rovněž je nutno vzít v úvahu hygienické předpisy Ministerstva zdravotnictví, zejména Směrnici o hygienických požadavcích na pracovní prostředí č. 46/1978, ve znění pozdějších změn.

Pokud se týká samotné kovové přemístitelné klece na tlakové nádoby se zkvapalněnými uhlovodíkovými plyny, jejichž pádorysná plocha nepřesáhne 5 m² (technická pravidla G 200 00 před vydáním Českým sdružením pro technická zařízení ve 2. pololetí 1998), má povahu movitého předmětu či zařízení. Jako taková se sama o sobě nepovažuje za stavbu a nepodléhá tudíž stavebnímu povolení ani ohlášení.

Podle stavebního zákona je však třeba v jednotlivých případech posuzovat uvedené klece v souvislosti s účelovým určením pozemku, se stavebními úpravami plochy pod nimi, s umístěním klece v prostoru jiné stavby (např. čerpací stanice) či v zastavěném území, ve

volné krajině, se vzájemným sdružováním nebo spojováním klecí (otevřené sklady) a s tím spojenými dalšími otázkami.

Vlastní manipulace s tlakovými lahvemi při provozování živnosti podnikatelem podléhá režimu podle ustanovení § 31 odst. 7 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

K aplikaci § 55 odst. 2 ve vztahu k § 46a stavebního zákona po novele zákonem č. 83/1998 Sb.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR č.j. 9103/98 - 32/K - 414) Novela stavebního zákona (zákon č. 83/1998 Sb.) nic nezměnila na okruhu staveb a stavebních prací, k jejichž provedení postačí ohlášení stavebnímu úřadu (§ 55 odst. 2 a 3).

U stavebních úprav uvedených v § 55 odst. 2 písm. b) postačí k jejich provedení ohlášení stavebnímu úřadu, jestliže se jimi nemění vzhled stavby, nezasahuje do nosných konstrukcí a nemění se způsob užívání stavby. Musí být splněny všechny tři předpoklady zároveň. Stavební úřad proto musí jejich splnění u každé ohlášené stavební úpravy individuálně zkoumat. Splnění těchto podmínek musí být proto seznatelné z ohlášení a jeho příloh. Náležitosti ohlášení jsou uvedeny v § 12 vyhl. č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona (dále jen "ÚSR").

I když v citovaném ustanovení není výslovně uvedeno, aby přílohou ohlášení bylo i statické posouzení, je tento posudek u některých stavebních úprav jediným důkazem o tom, že zamýšlenou stavební úpravou nedojde k přetížení stropní konstrukce, tj. že nedojde k zásahu do nosné konstrukce.

Častou bývá stavební úprava spočívající ve výměně bytového jádra ve stejném půdorysu. V takovém případě nepochybně nedochází ke změně užívání stavby ani ke změně jejího vzhledu. Pokud statickým posudkem je prokázáno, že nedochází ani k zásahu do nosné konstrukce jedná se o stavební úpravu, která může být provedena na ohlášení.

Důraz je pak třeba klást na řádný výkon státního stavebního dohledu a vyvozování příslušných důsledků z toho, nejsou-li stavby a stavební práce prováděny v souladu s ohlášením (§ 88 odst. 1 písm. b) a § 105 odst. 1 písm. a), resp. § 106 odst. 1 písm. a) stavebního zákona].

Jak vyplývá z § 57 odst. 2 zákona, může stavební úřad stanovit, že ohlášená stavební úprava podléhá stavebnímu povolení. Stavební úřad veden zásadou hospodárnosti správního řízení zvolí tento postup zpravidla u rozsáhlejších a náročnějších stavebních úprav. Závaznými podmínkami stavebního povolení může v těchto složitějších případech usměrnit způsob provádění prací (§ 66 zákona) a jejich provedení pak posoudit v kolaudačním řízení.

Pokud stavební úřad stanoví, že stavební úprava vyžaduje stavební povolení, doplní stavebník podání jednoduchými stavebními výkresy stavebních úprav nebo jejich vyznačením v kopii dokumentace ověřené stavebním úřadem (§ 13 odst. 2 písm. a) ÚSR). Z textu tohoto ustanovení, které samostatně upravuje podklady pro stavební povolení u staveb a stavebních prací podléhajících ohlášení, je zřejmé, že k povolení stavební úpravy se v těchto případech nevyžaduje projektová dokumentace podle § 18 též vyhlášky. Vyhotovení jednoduchých stavebních výkresů, respektive vyznačení stavebních úprav v kopii dokumentace ověřené stavebním úřadem, není zpracování projektové dokumentace ve smyslu dříve uvedeného ustanovení a není proto považováno za vybranou činnost ve smyslu § 46a odst. 3 písm. a) stavebního zákona.

Za vybranou činnost ve výstavbě je ale nutno považovat zpracování projektové dokumentace takové stavební úpravy, u které k její-

mu provedení nepostačí ohlášení stavebnímu úřadu, tj. stavební úpravu, která nesplňuje požadavky § 55 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, s výjimkou stavebních úprav staveb jednoduchých uvedených v § 139b odst. 5 písm. b), c) a d) zákona.

Závažná změna však nastala v možnostech provádění staveb a jejich změn svépomocí. Od 1. července 1998 lze svépomocí provádět pouze jednoduché a drobné stavby a jejich změny (§ 44 odst. 2 a 3 stavebního zákona).

K posuzování staveb a zařízení pro účely telekomunikací

(odbor stavebního řádu MMR, č.j. 7690/98 - 32/K - 334/98)

Vzhledem k opakovaným dotazům týkajícím se posuzování některých staveb a zařízení budovaných pro účely telekomunikací byla tato problematika dne 7.7.1998 projednána s Ministerstvem dopravy a spojů - Českým telekomunikačním úřadem. Došlo ke shodě názorů a přijetí tohoto stanoviska:

1. Stavební zákon obsahuje pouze účelové vymezení pojmu stavba (§ 139b), nikoliv aktivní definici tohoto pojmu. Je v kompetenci stavebního úřadu, aby při pochybnosti zaujal v konkrétním případě stanovisko, zda určitou věc (konstrukci, zařízení) považuje za stavbu či nikoliv. Tento princip uznávají i soudy.
2. Stavební zákon upravuje postupy při zřizování staveb a jejich změn, ne však telekomunikačních zařízení. Realizace těchto zařízení, pokud nejsou spojena se stavbou nebo změnou stavby, nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu.
3. Podle § 56 písm. b) stavebního zákona stavební povolení ani ohlášení nevyžadují stavby nadzemních a podzemních vedení telekomunikační sítě včetně jejich opěrných a vytyčovacíh bodů. Jen tyto stavby se považují za stavby telekomunikační. Opěrnými body nadzemních vedení se rozumí konstrukce nesoucí (podpírající) vodiče nadzemního vedení nebo kabely, např. stožár, střecha, zední konzola - podrobnosti uvádí ČSN 34 2100.
4. Za stavbu telekomunikačního vedení či jeho součást, ani za opěrný bod telekomunikačního vedení (bod 3) se nepovažuje stožár, věž, základnová stanice radiomobilní sítě (bude-li v konkrétním případě považována za stavbu) či jiná stavba, jejíž telekomunikační technické zařízení slouží k radiovému přenosu signálu, tzn. nenese (nepodpírá) vodiče nadzemního vedení. Opačný výklad by byl účelový a v rozporu se zákonem.

Stanovisko odboru stavebního řádu MMR k § 117 a 118 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 83/1998 Sb.

Stavební zákon, ve znění platném do 30.6.1998, umožňoval, aby se obce (města), které nebyly obecními stavebními úřady, mohly jimi stát na základě opatření přednosty okresního úřadu. Tato právní úprava se dostala do rozporu s Ústavou, která v čl. 79 odst. 1 stanoví, že ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem. Náprava tohoto stavu byla jedním ze základních požadavků ze strany orgánů působících v legislativním procesu a podmínkou pro přijetí novely stavebního zákona, s níž se Ministerstvo pro místní rozvoj muselo vyrovnat. Při řešení tohoto problému se vycházelo z toho, že v České republice je síť obecných stavebních úřadů již vytvořena, a jejich počet, řádově 770, je pro zajištění výkonu státní správy na úseku územního rozhodování a stavebního řádu dostatečný.

Od 1. července 1998, kdy nabyl účinnosti zákon č. 83/1998 Sb., tvoří soustavu obecních stavebních úřadů

1. okresní úřady,
2. hlavní město Praha a jeho obvody a části určené statutem,

3. územně členěná statutární města a jejich obvody a městské části určené statutem,
4. ostatní města a obce, které vykonávaly působnost stavebního úřadu ke dni 31. prosince 1997 nebo byla jejich působnost k tomuto datu schválena.

Další obce se mohou stát obecnými stavebními úřady jen pokud tak stanoví zákon. Jiný způsob Ústava nepřipouští. Podle čl. 41 Ústavy se návrhy zákonů podávají Poslanecké sněmovně; návrh zákona může podat poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda nebo zastupitelstvo vyššího územního samosprávného celku.

V ustanovení § 118 umožňuje stavební zákon, aby obec, která je stavebním úřadem, uzavřela se souhlasem okresního úřadu dohodu s jinou obcí, že bude tuto působnost vykonávat i pro ni. Přestane-li obec, která je stavebním úřadem, vykonávat tuto působnost pro jinou obec, vykonává pro takovou obec působnost stavebního úřadu okresní úřad, pokud nedojde k uzavření dohody o výkonu působnosti stavebního úřadu s jinou (další) obcí. Okresní úřady jsou orgány státu a stavební úřady proto musí v uvedených případech výkon státní správy na úseku územního rozhodování a stavebního řádu ve svém územním obvodu zajistit samy.

K rozhodování o chráněném území a o ochranném pásmu v lázeňských územích

(z odpovědi odboru stavebního řádu MMR na konkrétní dotaz)

Podle § 32 odst. 1 stavebního zákona a podle § 6 vyhlášky

č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, lze územním rozhodnutím o chráněném území či ochranném pásmu na vymezeném území zakázat nebo omezit určitou činnost, mimo jiné i z důvodů ochrany ovzduší. Územní rozhodnutí se nevydává, jestliže je chráněné území nebo ochranné pásmo vymezeno právním předpisem nebo rozhodnutím příslušného správního orgánu podle něho vydaným anebo je stanovila vláda.

Podle § 45 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších změn a doplnění, se pro lázeňská místa vydávají lázeňské statuty. Ve statutu se vymezí rozsah lázeňského území a určí se opatření související s výstavbou a rozvojem lázeňského místa.

Podle § 46 téhož zákona lázeňské statuty pro významná lázeňská místa vydá vláda na návrh ministra zdravotnictví. Pro ostatní lázeňská místa vydává lázeňské statuty Ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.

Lázeňským statutem se podle § 45 odst. 1 zákona o péči o zdraví lidu stanoví, která činnost a jakým způsobem se v lázeňském místě omezuje, popřípadě zakazuje, a jaká zařízení se v něm nesmějí zřizovat. Svým obsahem tedy jde o ochranu území před určitými negativními vlivy, což je účelem rozhodnutí o chráněném území a ochranném pásmu. V takovém případě se územní rozhodnutí o chráněném území či ochranném pásmu nevydává (§ 6 odst. vyhl. č. 132/1998 Sb.).